

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETESI ÁR:
 egész évre . . . 12 kor. Negyedévre . . . 3 kor.
 félévre . . . . . 6 kor. Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő:
DR. TÜRRE ALADÁR
 ügyvéd.

Hirdetéseket és nyiltéri közleményeket
 a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők.
MEGJELEN MINDEN KEDDEN ES PENTEKEN.

Tanítsunk a szabadban.

A szabadban való oktatásnak egyik legteljesebb híve dr. Danninger Ádám városi t. főorvos, ki minden alkalmat és eszközt felhasznál arra, hogy ezen eszméjét előbbre vigye s azt a megvalósuláshoz juttassa. A legutóbbi városi közigazgatási bizottsági ülés a főorvos indítványára felterjesztést intézett a kultuszminiszterhez a szabadban való oktatás érdekében, mely felterjesztés a többek közt a következőket tartalmazza:

Elvitázhatatlan tény: „Az embernek legdrágább kincs az egészség“!

Ha azt óhajtjuk, hogy a jövő generáció szellemileg és testileg ép, egészséges és tetterős legyen, úgy azt már a jelenben azzá kell nevelnünk.

A tanügyi férfaink el is követnek mindent, hogy a gondjaikra bizott ifjúságot szellemileg neveljék, de sajnos, sokszor nincsenek kellő figyelemmel a fiatalságnál annyira fontos testnevelésre, testedzésre, sőt akárhányszor azt teljesen elhanyagolják; holott a már a régi rómaiaknak is nagyon helyes fölfogásuk volt az ifjúság neveléséről, amidőn az örökké igaz közmondásukat hangoztatták: „Mens sana in corpore sano“ Ép testben ép lélek lakik. Igen

ha akarjuk, hogy a jövő nemzedékben ép, erős lélek, erős szellem lakozzék, úgy már a jelenben kell annak erős alapot, ép, egészséges testet nevelni.

Ha ugyanis egy épület még olyan szép és tetszetős, értékét veszti, ha gyöngye, rozoga alapon épült. Olyan az ember is, legyen bármennyire szellemes, értelmes, sőt genialis, értékét lényegesen redukálja az, ha ezen szellem, ezen lángész egy beteges, egy vézna testben lakozik.

Lehet-e ilyen körülmények között a mai ifjúság célszerű nevelésénél fontosabb feladatunk mint, az, hogy a szellemi nevelés mellett a testi nevelésre, a testedzésre is nagy súlyt helyezünk? Hiszen a gyermek testedzésével, egészségének és testi erejének gyarapításával együtt jár a nagyobb szellemi teljesítő-képesség is.

Az egészség ápolásának és a test erősödésének pedig egyik főkélléke a szabad levegő, a szabad levegőben való testmozgás; hozzuk ki azért legalább tavaszi és nyári szép napokon a gyermekeket abból a fertőzött, bűzhödtt levegőjü iskolahelyiségből a világ legnagyobb és legtisztább levegőjü tantermébe, a szabad természetbe, az Isten szabad

ége alá, ahol fejlődésüknek meg van minden természetes kélléke.

Hogy ez keresztül vihető legyen, kívánatos volna az iskolaudvarokat vagy iskolakerteket arra alkalmas padokkal és az eső ellen némileg védett felszereszerű építménnyel ellátni és a lehetőséghez befásítani; szabad idejüket pedig a gyermekek Nagyméltóságod erre vonatkozó rendelete értelmében nagyobb testmozgásu játékok és fokozatos testedzés céljából játéktereken töltsék.

A művészet, a költészet már régen ismeri a szabad természetet az ő regényes, éltető mivoltában és most az iskola fordul feléje, mert a higiénia, ezen új tudomány, fölfedezte azt az iskola számára is.

Hogy mennyire nagy horderejű a természetnek ez említett nagy tanterme, az abból is látszik, hogy nemcsak az egészséges gyermekre van fejlesztő, erősítő hatással és őket a fertőző bajok, főleg a gümőkör ellen ellenállókká teszi, hanem a vézna, beteges, vérszegény, scophulotikus és ideges gyermekeknek is a legjobb orvosságot nyújtja.

De mondjuk ki nyiltan: „Pedagógia higiénia nélkül nem állhat meg, nem prosperálhat“. A kettő ugyanis annyira szorosan összefügg, annyira ösz-

TISZTELT HÁZIASSZONY!

Ha Ön jó, izletes és finom aromájú kávé elkészítésére súlyt fektet, úgy ne sokat kísérletezzen, hanem szerezze be **összes kávészükségletét** kizárólag cégünknel. Általános közkedveltségnek örvendő

„COLUMBIA“ pörkölt kávéinkat

alant jegyzet áron bocsájtjuk rendelkezésére:

„Consum“ keverék, zamatos, erős faj 1 kiló 3.60 K. „Háztartási“ keverék, igen kedvelt, finom aromájú 1 kiló 4.— K. „Karlsbadi“ keverék, a legfinomabb Ceyloni fajok összetétele, kiváló finom aroma 1 kiló 5.— K. „Marogogyp“ keverék, a kávék királya, létező legfinomabb fajok 1 kiló 6.— K. „Gyöngykávé“ keverék, a legfinomabb Ceyloni gyöngyfajok összetétele 1 kiló 5.20 K.

Saját pörköldé!

Felhivjuk még figyelmét az összes többi fűszer- és csemege cikkeinkre u. m.: legfinomabb rizsek, olajok, konzervek, befőttek, likőrök, cognac, rum, bor és pezsgó, ásványvizek, friss gyümölcs korai főzelék, sajtok, prágai sonka, legfinomabb szalámi, halkonzervek, legf. cukorkák (Heller, Sarotti stb.) legf. főző és tejcokoládék.

Ajándéktárgyak!

Szétküldések naponta postán és vasuton.

Bonbonierok!

Nagy részletes árjegyzékünket kívánatra ingyen és bérmentve küldjük.

Japánkasszák!

RÁCZITS és CZVRKUSITS fűszer- és csemege-üzlete
 ZOMBOR, Szentgyörgy-tér 6.

Vasuti és postai szétküldések naponta!

100-45

Telefon szám 29.

szeffort egymással, miként a sziámi iker: ami az egyiknek árt, azt a másik is megérzi, ha az egyik el lesz hanyagolva, úgy ennek a másik is kárát vallja, ha az egyik elpusztul, úgy a másik is eltűnik a föld színéről.

Sajnos évszázadok, mondhatók évezredek óta, a higiénia a tanügy terén el volt hanyagolva, és ime a pedagógia is megsínylette, mert a tanulóknak sok ezret a pedagógia nem volt képes az életnek nevelni, hanem főleg újabb időben a szanatóriumokat és az elmegyógyintézetek celláit töltötte meg velök.

Nem-e csodával határos, hogy mi csak most ébredünk ez égbekiáltó hibáinkra, a midőn már az ókorbeli népeknek legszebb ideáljuk volt a férfias bátorság, a férfi tetterő, amiket az ifjakuál testedző tornajátékokkal érték el? Fényes példa erre a spártai ifjak által gyakorolt olympiai versenyjátékok: a versenyfutás, a birkózás, az ököl- és dárдахarc, a kocsiversenyek; ezt bizonyítja továbbá a rómaiak története, mely szerint a gladiátorok testedző játékokban gyakorolván magukat, oly féltelmetes gladiatori hadsereget toboroztak össze, hogy a világhatalmon levő római legiókat is többször megverték.

Kövessük tehát mi is a régi Róma és Hellas praktikus népeit és látni fogjuk, hogy a jövő nemzedék és a drága magyar hazánk számára mi is testi és egyben szellemi óriásokot, mythológiai Herculeseket fogunk nevelni!

Nem mulaszthatjuk el e helyütt megemlíteni, hogy nagy örömünkre és nagy megnyugvásunkra szolgált Nagyméltóságodnak „A népiskolák elhelyezéséről és építéséről” szóló legújabb alkotott bölcs rendelete, a melynek értelmében Nagyméltóságod jövőben az összes iskolákban a higiénia már az iskolaépület felépítésénél szándékozik érvényre juttatni, jelölve annak, hogy az iskolánál szintén nagy súlyt tetszik fektetni az egészségügyi követelményekre. S ép ez adja meg fölterjesztésünkben a reményt arra, hogy Nagyméltóságod nem fogja megtagadni ama kérelmünket, miszerint az összes népoktatási tanintézetekhez oly értelmű körrendeletet méltóztatnék intézni, mely szerint egyrészt a jövőben, az ifjuságnak helyes testnevelése érdekében az említett intézetekben szép időben meleg napokon a tanítás lehetőleg a szabadban, az arra berendezett iskolaudvarokban vagy iskolakertekben történjék, másrészt pedig hogy a tanulók szabad idejüket testedző játékokkal tölthessék el, méltóztatnék az összes illetékes hatóságokat felhívni, miszerint ilyen célból a tanuló ifjuság részére megfelelő játéktereket jelöljenek ki.

A városi közigazgatási bizottság egyben megkereste az összes törvény-

hatóságok közigazgatási bizottságait, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez hasonló szellemben intézzenek feliratokat.

A fiumei m. kir. Kiviteli Akadémia.

Több jelenség tanúsítja nálunk a közgazdasági érzéknek, a kereskedő szellemnek föllendülését. Érettségit tett ifjak közül többen kereskedői pályára lépnek; kereskedelmi iskoláinkból, melyek kezdetben inkább hivatalnokokat neveltek, kiváló tanárkaraik fardozása és kitűnő szervezetük folytán ma már jobbra kereskedők kerülnek ki. Budapesten nemrég az első kereskedelem-történeti kiállítás nyílt meg és ugyanott tanácskozott a X. nemzetközi keresk. oktatási kongresszus.

Érdekes megfigyelni, hogy amíg a kormány minden pozitív tevékenysége és támogató működése nem tudja a gazdasági élet másik két ágát, a földművelést és ipart úgy fellendíteni, ahogy a közélet érdekében kívánatos volna, addig a kereskedelemre vonatkozó alkotásai mind nagyobb sikerrel járnak. De különösen sok reményre jogosít egyik legújabb alkotása, a fiumei m. kir. kiviteli akadémia, mely két éves fennállása dacára is nagy érdeklődést és helyesítést keltett mindenfelé.

Gazdasági önállóságunkat célzó törekvéseink kívánatosává teszik, hogy a külfölddel folytatandó kereskedelmünk számára is minél előbb rendelkezünk vállalkozó szellemű s sokoldalú tudással felruházott kereskedőkkel, akiknek hivatásuk lesz a hazai kereskedelmet átsegíteni azokon a nehézségeken, melyekkel az önálló gazdasági berendezkedés az első időben járni fog. Kétségtelen tény, hogy a kereskedelem nemcsak a belföldre szorítkozhatik, hanem belé kell kapaszkodnia a nagy Európát, sőt ma-holnap az egész világot áthálózó forgalomba. Ezért a magyar közoktatásügyi minisztert helyes szándék vezette, midőn 1912. július hó 9-én elhatározta, hogy nemzetközi és főleg a nyugati és tengertuli kereskedelmünk kiterjesztése céljából hazai kereskedelmi szakoktatásunkat egy újabb szervvel fogja kibővíteni és ép ez volt a fiumei magy. kir. Kiviteli Akadémia címen az 1912/13. tanév elején megnyílt kereskedelmi főiskola. A hely is igen szerencsésen van megválasztva, mert hiszen e kikötővárosban maga a nemzetközi kereskedelem mintegy szemléletesen bemutatható. A létesült akadémia célját a szervezeti szabályzat így formulázza: „a m. kir. kiviteli akadémia célja az, hogy hazánknak oly általános és kereskedelmi szakműveltséggel, gyakorlati tudással és nyelvismeretekkel rendelkező egyéneket neveljen, akik képesek hazánk külföldi kereskedelmét, bel- és külföldi (tengertuli) piacokon lebonyolítani, különös tekintettel a Fiumén keresztül vezető export- és import kereskedelmünkre.

Hogy a kormány az intézet létesítésével egy régen érzett nemzeti szükségletet elégített ki, arról maga a közvélemény meggyőző vallomást tett avval, hogy az akadémia megnyitásának hírére az érettségi vizsgálatot tett ifjak oly tömegesen kérték felvételüket, hogy a jelentkezőknek felét sem lehetett felvenni. 96 közül felvettek 41 rendes és 4 rendkívüli hallgatót az I. évfolyamra.

Az elmúlt év szeptemberében, amikor már a második és befejező évfolyam is megnyílt, még csak fokozódott az érdeklődés. Nagyhirű kereskedőségek, bankok, iparkama-

rák és megyei törvényhatóságok az ország minden részéből ezideig körülbelül 20,000 K értéket képviselő ösztöndíjat tettek szegénysorsu jeles előmenetelű tanulók részére, akik tanulmányaikat a kiviteli akadémián folytatni kívánják. Az intézet egyébként már az is rokonszenves jelentőségre emeli, hogy az előadások nyelve Fiumében a magyar. A magyar anyanyelvű hallgatók azonban kötelesek az olasz nyelvet és rajta kívül még egy idegen nyelvet tanulni. Az előadások tananyaga, mely két teljes iskolaévet, azaz négy félévet tölt be a nyelveken és ügyességeken (gyorsírás, gépirás) kívül közgazdasági, jogtudományi, földrajzi, technológiai és kereskedelmi tudományokra terjed ki. Nagy súlyt helyeznek a tanulmányutakra is, azon kívül egyes hallgatókat a nyári szünidő tartamára külföldre küldenek ki a biztosabb nyelvismeret elsajátítása céljából. Az egyes félévek végén kollokviumok vannak, a második évfolyam végén pedig záróvizsgálat. Aki az intézet tájékoztatóját és első évi jelentését — melyekből adatainkat legfőképp merítettük — végig lapozza, a legjobb váradalmakkal tekint e kitűnően szervezett és vezetett intézet jövője elé, mely jelentős szerepre van hivatva kereskedelmünknek szélesebb alapokra való kiterjesztése és a magyar közgazdasági érdekek megvédése dolgában.

Még sok-sok hasonló alkotásra van szükségünk, mert elfordulva Széchenyi eszméitől, sok mulasztást követünk el e téren, midőn széles alapokra fejlesztettük ugyan a közművelődést, de a közgazdasági viszonyok fejlesztését ennek utána tettük és így jutottunk oda, hogy máig szegények vagyunk. Gyermekeink számára van iskola, de nincsen kenyér! Oly kezdetlegesek még mindig a gazdasági élet fontosságai, vagy szűk a boldogulás területe, hogy a tulnyomó többség kényszerűségből improduktív pályára tódul. E viszonyok között jelentős fordulatot jelent a kereskedelemre nevelő iskolák szerencsés fejlődése és a fenti akadémia életre keltése, mely nemcsak közművelődésünknek, de idővel bizonyára közgazdaságunknak is elsőrendű tényezőjére fogja magát kinőni.

ARENA MOZI

Z O M B O R

ELSŐRANGU SZÓRAKOZÓ HELYE !!

**MŰSORAI A FŐVÁROS LEGELŐ-
KELŐBB SZÍNHÁZAINAK MŰSO-
RAIVAL EGYENRANGUAK.
MŰVÉSZI ÉS IRODALMI FILMEK
A VILÁG LEGELŐKELŐBB GYÁRAIBÓL.**

ELŐADÁSOK MINDEN — 10

**SZERDA-ÖSÜTÖRTÖK,
SZOMBAT-VASÁRNAP.**

**Jegyek előre válthatók az előadás napján
délelőtt 11—12-ig és délután 4—6 óráig.**

KEZDETE ESTE FÉL 9 ÓRAKOR.

H I R E K.

Zombori naptár.

Időjárás. A meteorológiai intézet jelentése: lényegesen hőváltozással eső és zivatarok várhatók.

Megyei hivatal: valamennyi hivatalban d. e. 7—1-ig van hivatalos óra.

Városházán: a hivatalok reggel 8 órától délután 1 óráig vannak nyitva.

Törvényszékek és a járásbírósnál a hivatalos órák reggel 7 órától délután 2 óráig tartanak.

Pénzügyigazgatóságnál és a mellé rendelt számvétségénél a hivatalos órák reggel 8 órától délután 2 óráig tartanak.

M. kir. adóhivatalnál a hivatalos órák reggel 8 órától délután 3 óráig tart.

Vármegyei gazdasági egyesületnél a hivatalos órákat reggel 8 órától 1 óráig.

Kir. ügyészségnél a hivatalos órák reggel 8 órától d. u. 2 óráig tartanak.

Kincstári ügyészségnél hivatalos óra d. e. 8—1-ig.

M. kir. államépítészeti hivatalnál reggel 8—12-ig és d. u. 3—5-ig van hivatal.

M. kir. folyam mérnöki hivatalnál a hivatalok d. e. 8—12-ig és d. u. 3—5-ig vannak nyitva.

M. kir. tanfelügyelőségénél a hivatalos órákat d. e. 8—12-ig és d. u. 3—5-ig tartják.

Zombori szolgabírósnál a hivatalos órák d. e. 8—12-ig és d. u. 3—5-ig tartják.

M. kir. gazdasági felügyelőségénél d. e. 8—12-ig és d. u. 3—5-ig tartanak hivatal.

Városi könyvtár: vasárnap, hétfő és ünnepnap kivételével naponként délután 2—4 óráig van nyitva.

Ker. munkásbiztosító pénztárnál a hivatalos órák d. e. 7—1-ig tartanak.

Szerda: este 1/2 9 órakor Arena moziban előadás.

Csütörtök: este 1/2 9 órakor Arena moziban előadás.

Piaci árak: buza 30 K. — Árpa 15 K. — Zab 13 K. — Tengeri 14-80 K. — Bab 20 K. — Liszt 1-2. sz.: 46 fillér. — 3. sz. 40 fillér. — 5. sz. (közép-fehér) 36 fillér.

Húsárak: marhahús pecsenyének 1-40 K, leveshús 1-20 K. — Borjúhús 1-60 K. — Juhús 1 K. — Sertés hús 1-60 K.

—

Kinevezés. A topolyai adóhivatal pénztárnokává a pénzügyminiszter Maruska Mihály nezsideri főellenőrt nevezte ki.

Tanítókinnevezés. A közoktatásügyi miniszter Tyirity Istvánt Sajkásgyörgyére rendes tanítóvá nevezte ki.

A katonaság köréből. A hadügyminiszter dr. Császár Ernő hadbírógyakornokot, Császár Péter ny. főszolgbíró fiát főhadnagy hadbíróvá nevezte ki.

Az új kalocsai érsek beiktatása. Várady L. Árpád folyó hó 15—20. között teszi le az esküt Ó felsége kezébe. Az ünnepélyes installáció valószínűleg e hó 28-án, vagy 29-én lesz.

Az új polgári perrendtartásról f. hó 15—17-ig hirdett előadások, melyeket dr. Szladits Kornél miniszteri tanácsosnak kellett volna a zombori kir. törvényszéken megtartania, közbejött akadályok miatt elmaradtak, az előadás azáltal azonban csak halasztást szenvedett, amennyiben azt dr. Szladits Kornél ez év szeptember havában tartja meg.

Halálozások. Balczér György, Zombor szab. kir. város közbiztonsági állatorvosa f. hó 12-én életének 54-ik évében, hosszas szenvedés után meghalt. Temetése vasárnap délután ment végbe nagy részvét mellett. Az elhunyt özvegyén kívül három kiskorú gyermeket hagyott hátra.

Karagich Mátyásné szül. Szelmann Anna f. hó 12-én 24 éves korában meghalt. 14-én délután 4 órakor temették.

A város az irodalmi társaságnak. Zombor város a Bács-Bodrog Megyei Irodalmi Társaságnak 1914-ik évre kétszáz koronát utalványozott.

Rajzkiállítás. A Krump-féle magán polg. leányiskola rajz- és kézimunkakiállítása június hó 19., 20. és 21.-én lesz az iskola helyiségében. Megtekinthető d. e. 8—12 óráig.

Galambblövő verseny. A bácskai galambblövő egyesület folyó hó 27-én és 28-án rendezi Zomborban a löversenyterem tavaszi versenyét. Első napon délután fél 3 órai kezdettel a megnyitó verseny és Rácz Béla díja kerül eldöntésre, míg a második napon délelőtt fél 11 órai kezdettel a zombori díjért, Falcione Árpád vándordíjért és a záró handicapért küzdenek.

Művirág készítő tanfolyam. A Magyar Védő Egyesület művirág készítésére ingyenes tanfolyamot rendez a Női ipariskola nagytermében. A tanfolyamra állandóan lehet jelentkezni Steiner Lajos ügyvezető igazgatónál. Urhölgyek kívánatra külön oktatásban is részesülhetnek, havi csekély tandíj mellett.

Kézimunka kiállítás. A Bács-megyei Női ipariskola a szorgalmi év befejezéséül kézimunkakiállítást rendez, melyet folyó hó 20-án d. u. 5 órakor nyitnak meg ünnepélyesen. A vezetőség az érdeklődőket szívesen látja.

Szabadságolás az aratási időre. Azok a szülők, akik a fiukat az aratási időre szabadsággal öhajítják, értesítsék katonai fiaikat, hogy az aratási időre szabadságidő végett kihallgatásra jelentkezzenek az aratási idő előtt legalább egy hónappal.

A Karmeliták orgonájára befolyt adományok folytatása. Hornyák János 30 K, Paresetich Ferenc, Matarity János 20—20 K, Sokesics Illés, Bogisits Máté, Zetovity József 10—10 K, Matarity Péter 7 K, Pekánovits Ferenc, Dsinits Rókus, Bogisics Benő 6—6 K, Czigits Paresetich Sándor, Lukits István, Bosnyák Ferenc, Matarits Sándor, Matarits Antal, Matarits József, Gärtner András 5—5 K, id. Czigits Paresetich Lázó, Raitz Mátyás, Pekánovits Balázs, Czigits Paresetich Márton, Czigits Paresetich István 4—4 K, Kalmár István, Paresetich Mátyás, Czigits Paresetich Péter, Czigits Paresetich Lázár, öz. Kulits Sándorné, Pekánovits Márk, Többen, öz. Pekánovits Istvánné, Pekánovits Péter, Bogisits János 3—3 K, Czigits Paresetich Ferenc, Czigits Paresetich Márk, Czigits Paresetich András, Csuwardits Xaver, Czigits Paresetich Antal, Budimacz Ferenc, Raics Sándor, Pekánovits György, Markovits Fülöp, Matarits Antal, Bosnyák Menyhért, Varga Rókusné, Anisits Ferenc, Paresetich Márk, Beretits Gábor, Paresetich József, Pekánovits Sándor, Paresetich Márton, Paresetich Rókus, Paresetich Vince, Paresetich Miklós, Pálity Mátyás, Burnáty Mária, Koprits Péter 2—2 K, öz. Czigits Paresetich Józsefné, Püspök Márton, Matarits István, Bogisits István, Paresetich János, Matarits László, Pekánovits Benő, Paresetich Lázár, Miics Antal, Budimesevity József, öz. Paresetich Istvánné, Pálity Ferenc 1—1 K. — Az eddig befolyt és a Zombori Takarékpénztárban kezelt adományok összege 4897 korona 72 fillér. A kegyes adományokat köszönettel nyugtatja a gyűjtő bizottság.

Az esküdtek alaprajstroma. Az esküdtek alaprajstromának elkészítése céljából alakított összeíró bizottság az alaprajstromokat összeállította, melyet folyó hó 25-ig a városháza tanácstermében bárki megtekinthet. Az alaprajstrom ellen akár alkalmas egyének kihagyása, akár nem alkalmasok bejegyzése miatt bárki felszólalhat a jelzett ideig, viszont a felszólamlásokra, melyek ugyanott közszemlére lesznek kitéve, folyó hó 23-tól folyó évi július hó 3-ig bezárólag bárki észrevételeket tehet. A felszólamlásokat és az észrevételeket a polgármesternél, mint az összeíró bizottság elnökénél kell írásban benyújtani vagy szóval előterjeszteni.

A választói vizsga a zombori járásban. A zombori szolgabírói járásban most fejezték be a választói vizsgákat. Az első és a második jelentkezési határidő alatt összesen 741 jelentkezés történt. Ezekből sikeresen levizsgázott 726, megbukott 15.

Uj vasút Bácskában. A legújabb bácskai vasutvonalnak, a szond—hódsági vasutnak építési munkálatai már annyira előrehaladtak, hogy az illetékes körök véleménye szerint a vasutvonal már szeptember 1-ső napján átadható lesz a forgalomnak. A helyi érdekű vasutvonal, mely mindössze huszonegy kilométer hosszúságú a Máv. kezelésében fog állani. Közbeeső állomásai: Militics és Doroszló. A pályatest magas építményei már teljesen készek. Az eddig elvégzett munkák megismerésére és felülbírlására kiszállott a helyszínére a szabadkai üzemeltetőség egyik bizottsága.

Övintézkedés a kolera ellen. Még be sem köszöntöttek az igazi meleg napok és máris fenyegetően integet felénk a sárga rém. Törökország több vidékeiről koleraeseteket jelentettek és ez arra indította a belügyminisztert, hogy szigorú körendelethez figyelmeztesse az összes törvényhatóságokat a köztisztasági intézkedések lelkiismeretes keresztülvételére, nehogy a veszedelmes járvány az országba behurcoltassék.

A Bácsbodrog vármegyei gazdasági egyesület mezőgazdasági tanulmányutja. 68 egyesületi tag Inhoff József titkár vezetésével f. hó 14-én indult 7 napos tanulmányutra. A csoportosan kirándulók Szegeden tanulmányozzák a mezőhegyesi tájfajta lótenyésztési szövetkezet meneteit, megtekintik a kultur palotát. A minisztérium által rendelkezésre bocsájtott kocsi-kon megismerik a mezőhegyesi kincstári ménésbirtokot, kirándulnak Németperegére a kisgazdaságok tanulmányozása céljából. Részt vesznek az országos gazdaságvétség temesvári vándorgyűlésén. Orsováról kirándulnak Adakalehre, a korona-kápolnához és Herkulesfürdőre. Orsováról hajón Belgrádba utaznak, itt a város és a topszideri gazdaság megtekintése után Zimonyba rándulnak át és 20-án éjjel Ujvidéken át Szabadkára érkeznek. A tanulmányuton 15 gazdakör tagjai vesznek részt.

Uj községi gazdakör Militicsen. Militicsen folyó hó 7-én 61 taggal megalakult a Bácsbodrog vármegyei gazdasági egyesület 70-ik községi gazdaköre. Az alakuló közgyűlésen Inhoff József g. e. titkár előadásában a Bácska újabb mezőgazdasági törekvéseit, míg Hesz Márton e. megbízott a gazdakörök és a vármegyei gazdasági egyesület hivatását fejtegette. Az egyes titkásokra közfelkiáltásokkal a következőket választották meg: elnök Hiegl Vendel községi bíró, alelnök Buck József, titkár Menninger István tanító, pénztárnok Zundl Flórián, könyvtárnok Schlotzer Mihály. Választmányi tagok: Zundl János, Fallér Lőrinc, Lemli Mátyás, Maár József k. jegyző, Buck János, Stilling, Lajos ifj., Klemm Antal, Lemli Menyhért, Martin Ádám, Eml József, Hiel Ádám, Stilling József. Számvizsgálók: Oszvald József, Ernst István, Feider János. Az anyaeget igazgató-választmányába Eml Józsefet küldte ki a közgyűlés. Az alakuláson a szomszédos hódsági és szentfülöpi gazdakörök több tag által voltak képviselve. Az alakulás főleg Menninger István tanító érdeme.

Kerékpározók figyelmébe. A rendőrfőkapitány több oldalról beérkezett panasza folytán figyelmezteti mindazokat, akik kerékpározni, hogy kerékpározás céljaira csak az erre megengedett helyeket használják fel, mert ellenkező esetben a legszigorubb fog azok ellen eljárni, akik a járdákon vagy a kerékpározás céljaira fel nem használható egyéb helyeken kerékpározni.

A fizetésektelenség csökkenése. Május havában Magyarországon és Ausztriában egyaránt fogyott a fizetésektelenségek száma. Május havában mindössze 19 fizetésektelenség volt négy és fél millió passzívával, ebből Magyarországra 5 fizetésektelenség eset 1 1/2 millió korona passzívával. A múlt év május havában 24 fizetésektelenség volt 7,800.000 korona passzívával.

Szállítás a m. kir. állami lótenyésztézetek részére. A m. kir. földművelésügyi miniszter az állami lótenyésztézetek katonai osztályai részére

1914. évi július hó 1-től 1916. év december hó végéig terjedő időre szükségelt egyenruházat és löszelvények beszerezhetése céljából árlejtési hirdetményt bocsájtott ki. A szállítandó cikkek minőségére nézve a m. kir. állami lőtenyészintézetek katonai felügyelőségénél őrzött pecsételt minták mérvadók, míg a szállítási határidők a szállítandó cikkek különbözősége szerint három, öt, tíz és tizenkét hétben — a megrendeléstől számítva — vannak megállapítva. Az ajánlatok 1914. évi június hó 30-án d. e. 10 órakor a m. kir. földművelésügyi miniszterium tanácsstermében lesznek felbontva, illetve a versenytárgyalás a fenti helyen és időben lesz megtartva, melyen az ajánlattevők, vagy azok képviselői jelen lehetnek. A szállítási feltételek füzeté vasár és ünnepnapok kivételével d. e. 9-től d. u. 2 óráig a földművelésügyi miniszterium számvevőségének lőtenyészeti csoportjánál (Katonai osztály V. Ország-ház-tér 11. felemelet 36. sz.) díjmentesen kapható. Az odaitétel időpontja 1914. július hó 30-ig van megállapítva. Minden ajánlattevő köteles szállítóképességét és megbízhatóságát a vállalati telepe szerint illetékes kereskedelmi és iparkamarával igazolni. A földművelésügyi miniszter fentartja magának azt a jogot, hogy a szállítást rövidebb időre szabhasson és hogy a beérkezett ajánlatok között tekintet nélkül az ajánlott árakra szabadon választhasson.

Verekedő legények. Pénteken, f. hó 12-én a heti vásár alkalmából összeültek Listyevity György és társai szállási parasztleányok Boller Sztipán koresmájában, hol is hamarosan beborozva, összeszólalkoztak s egy Delin nevű legény Listyevityet egy vas kocsilöccsel fejbeverte, úgy, hogy véresen összeesett. Nemsokára azonban felocsudott kábulásából Listyevity s meg akarván bosszulni az ütést, azon véresen bejött a városba s vett egy forgópisztolyt s azt megöltve visszasietett a tett színhelyére, ahol azonban már nem találta ott társait. Dühében aztán lövöldözni kezdett a revolverrel a koresmárosa és a bennlevőkre, 4 lövést tett, szerencsére azonban egy sem talált. A lövöldöző legényt nemsokára az elősiető rendőrök vették partfogásba, a hatalmas ütést pedig — melytől más rendes halandó rögtön szörnyet halt volna — már szerencsésen kiheverte.

Ifjusági tornaverseny.

Sikerült tornaversenyt rendezett vasárnap délután a zombori középiskolák iftusága a Z. S. E. sporttelepén. Az időjárás kedvező volt, így az érdeklődők nagy számmal keresték fel a versenyt s mindvégig feszült figyelemmel kísérték az ifjuság küzdelmét. Az egyéni versenyszámok a szabadgyakorlatok után a következő eredménnyel végződtek:

30 m. síkfutás Gimn. I. o. n. 1. Valeth. 2. Szaitz. 3. Lemli. 4. Duhon. Polg. I. o.: 1. Bader. 2. Topalov. 3. Kühn. 4. Schlachter.

40 m. Gimn. II. o.: 1. Berlekovits. 2. Spanyol. 3. Wollner. Polg. II. o.: 1. Veliczki. 2. Vörös. 3. Jerkovits. 4. Krix.

50 m. Gimn. III. o.: 1. Sabránszky. 2. Palanacski. 3. Thurszky. 4. Bérits. Polg. III. o.: 1. Belyanazky. 2. Nedelykovits. 3. Fischor. 4. Plank.

60 m. Gimn. IV.: 1. Stenberg. 2. Kolár. 3. Vujevich. Polg. IV. o.: 1. Jellasis. 2. Zambó. 3. Vlossák.

70 m. Gimn. V. o. 1. Deák. 2. Scheffer. 3. Maglits. Keresk. alsó: 1. Stebler. 2. Vidakovits. 3. Popovits.

80 m. Gimn. VI. o. 1. Konyovits. 2. Batori. 3. Balassa. Keresk. Közép: 1. Oblát. 2. Magrissó. 3. Krisztoforovits.

90 m. Gimn. VII. o. 1. Ivenc. 2. Bruck. 3. Bernstein.

100 m. Gimn. VIII. o. 1. Stvrteczky. 2. Bárány. Keresk. felső: 1. Sztojkovits. 2. Valeth. Idő 12'4 mp.

Súlydobás 1. Faragó (gimn.) 9'73 m. 2. Stebler (keresk.) alsó 9'28. 3. Ivenc (gimn.) 9.08 m.

3 100 m. staféta futás. 1. Gimn. A csapata (Konyovits, Stvrteczky, Imre. 2. Keresk. és a gimn. csapata holtversenyben. Idő 35'4 mp.

Football-mérkőzés a gimn. I—IV. o. a polgári iskola csapata ellen meghosszabbított játék után is 0:0 eredménytelen maradt.

400 m. futás 1. Ivenc. 2. Bruck (gimn.) 3. Valeth. (keresk.) Idő 1'6 p.

Füleslabda mérkőzésben a gimn. csapata 1:0 arányban verte a kereskedelmi csapatát.

Távolugrás 5-ös csapatverseny. 1. a gimn. I. csapata. 2. keresk. Egyéni győztes: Stebler (keresk.) 5'22 m.

Kötélhúzás. Győztes a keresk. csapata.

Football-mérkőzés. Gimn. válogatott és keresk. válogatott csapata 1:1 Rendkívüli változatos és erős iramu játék. Az első gól az első felidőben a keresk. javára esett, mit a gimn. a II. felidőben kiegyenlített. Bíró Dulics (Bácska).

HIRDETÉSEK.

A fogászat és fogtechnika

körébe eső műveleteket, mint: **beteg fogak kezelését**, mindennemű **fogtöméseket** (plombászat), **foghuzást**, valamint **arany és platina fogkoronákat** (fogbeborításokat törékeny fogakra), **kivehetetlen arany platina hidakat** és **csapos fogakat**; fogegyenészeti gépeket szabálytalanul nőtt fogsorok részére — különösen gyermekeknél, — végre kautschuk darabokat készít úgy a fogászati, mint fogtechnikai tudomány minden ágában tett haladással lépést

- *-4 -
- *-4 -
Zombor, Széchényi-körut 30 sz.
Auspitz W. Rudolf,
a new-yorki egyetemen nyert dr. fogorvosi oklevéllel.

5229/tkvi 1914. szám

Arverési hirdetmény.

Dr. Csernyus Pál zombori ügyvéd által képviselt Lipótvárosi állami elmeorvóintézet végrehajtható Nagymélykúti János zentai lakos végrehajtást szenvedő ellen indított végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság utóajánlatra az újabb árverést 7877 K 94 fillér tőke követelés és járuléka behajtása végett a zentai kir. járásbírósa területén levő, Zenta város határában fekvő, s a zentai 5157 sz. beütésben 6260 hrsz. Elővető Seregénydülőbéli 1 h 798 □ ol szántóra 1100 k kikiáltási árban elrendelte.

Az árverést **1914. évi július hó 18. napján d. e. 9 órakor** telekkönyvi hatóság hivatalos helyiségében fogják megtartani.

Az árverés alá kerülő ingatlan a kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb áron nem adható el.

Az árverési szándékozók kötelesek bánatpénzzel a kikiáltási ár 10% át készpénzben, vagy az 1881: LX. t. c. 42 §-ában meghatározott arányban számított óvadékképes értékpapírral a kiküldöttnél letenni, hogy a bánatpénznek elegendes bírói letétbe helyezéséről kiállított letéti elismervényt a kiküldöttnek átadni és az árverési feltételeket aláírni (1881: LX. t. c. 147, 150, 170 §§; 1908 XL. t. c. 21. §)

Az aki az ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb ígéretet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár százalékára szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékáig kiegészíteni (1908: XL. 25 §).

Zenta 1914 évi június hó 5. napján.
— Dobos s. k., kir. járásbíró.

A kiadmány hitelűl:

Simony,
tkvezető

Hirdetmény.

A zombori kir. törvényszék, mint kereskedelmi bíróság a kerényi III. tejszövetkezet felszámolását megengedte és a felszámolás kimondását bejegyezte. Ezért alulírt felszámolók ezennel felhívják a kerényi III. tejszövetkezet hitelezőit, hogy követeléseiket jelen hirdetmény harmadszori közzétételétől számított 6 hónap alatt érvényesítsék.

A kerényi III. tejszövetkezet felszámolás alatt
Kovács Mátyás s. k., Müller Jakab s. k., Keller Márton s. k., Tuffner József s. k., felszámolók.

P. 821/17. R. 1914. szám.

Hirdetmény.

A zombori kir. törvényszék közhírré teszi, hogy a m. kir. államvasutak kisajátítónak a Derye községbeli kisajátítást szenvedettek elleni kártalanítási ügyében a P. 821/7. R. 1914. sz. végzéssel f. évi június hó 8-ikára Derye községhezához kitérített tárgyalási határnapot megszüntette s a kártalanítási eljárás megkezdésére újabb határnapul **1914. évi július hó 3-án (három) napjának d. e. 10 (tíz) óráját** tűzte ki Derye községhezához, amikor az összes érdekelteket a törvényes következmények terhével ez uton is megidézi.

A kir. törvényszék.

Zombor, 1914. évi június hó 6-án.
Dr. Margitai s. k., kir. tszéki bíró.

A kiadmány hitelűl:

Schreiber D.

kezelő.

KORDOVÁN!

A jelenkor legtartóssabb bőr-tetőlemeze. Szagtalan, viharálló, tűzbiztos fedőlemeze.

Egyedüli elárúsító Zombor és környékére:

Szlávy Oszkár

vaskereskedése 40—15

ZOMBOR, KOSSUTH LAJOS-UTCA 7.

TELEFONSZÁM: 15.

Torontál—bácsi halászléi társulat.

63/1914. szám.

Bérleti hirdetés.

A „Torontál—bácsi halászléi társulat“ Törökbecse, Óbecse, Csurog és Bácsföldvár községek határaitban elterülő mintegy 570 kat. hold területű halászléi társulat gyakorolható halászléi jogát a hozzátartozó modernül berendezett halászléi teleppel, raktárakkal, vízhasználati joggal, halóri épületekkel és az építés alatt álló, de még ez év végéig elkészítendő halfogóval folyó évi július hó 1-től kezdődő joghatállyal hat és egynegyed évre, vagyis 1920. évi október hó 1-ig haszonbérbe adja.

Írásbeli zárt ajánlatok, melyeknek a feltételek ösmertét és azoknak elfogadását tartalmazniok kell, 5000 korona bérleti pénzzel felszerelten **folyó évi július hó 28-ig** Menyhárházi Károly társulati igazgató címére Nagybecskerek (Magyar királyi kincstári ispánság) posta útján beküldendők.

Kikiáltási ár, mint évi haszonbér 25555 korona.

A beérkezett ajánlatok felett a társulat közgyűlése fog a megajánlott összegre való tekintet nélkül dönteni.

Szerződési feltételek Pálffy Dezső társulati alelnökénél Óbecsén (Bács—torontáli árm. társ.) és Menyhárházi Károly társ. igazgatójánál Nagybecskereken (Magyar királyi kincstári ispánság) megtekinthetők, ugyanonnan ezek postai megkeresésre kaphatók.

Nagybecskerek, 1914. június 1-én.

Közgyűlés határozatából:

Menyhárházi Károly s. k.,
2-2 társ. igazgató.

Hajhullás ellen

:: lugmentes hajmosó ::

- - **Fixobin** - -

lugmentes kamillahajmosó

:: oxigénnel ::

- - **Ciwuco** - -

Ára csomagonként 30 fillér.

- - **Fürdőszó** - -

Nemesfenyő, Rózsa, Orgona, Ibolya.

Csalódásig hűen utánozza ezen virágok illatát és ezeket huzamosabb ideig tartja meg, mint az

„Illatszernapárnácskák“

Ára 40 fillér csomagonként.

Ha az Ön helységében nem kaphatók, úgy küldjön bélyegeket 30. illetve 40 fillért és portóra 10 fillért és ezért bérmentve kapja ezen valóban megbízható szerek bármelyikét. — Gyógyszertárak, drogériák, fodrászok és egyéb szaküzletek maguk rabhatban és ingyenes propagandában részesülnek.

Készíti: **Ciwuco Chemische Industrie Berlin.**

Egyedüli vezérképviselőt:

HOLCZER EMIL ZOLTÁN

Budapest, VIII. Szigetvári-utca.

EGY, esetleg KÉT középiskolai alsó osztályu tanuló a jövő iskolai tanévben Zombor, Kohári-utca 21. öi. számú házában lakó uri családnál teljes ellátásra felvétetik. A házában gimn. IV. oszt. jeles tanuló :- és zongora. 3-3 :-

Nagy jövedelmű

nyújtó, uri foglalkozásra kiterjedt ismerettséggel rendelkező, agilis urak és hölgyek keresetnek Bács-megye minden nagyobb városában.

Ajánlatok „6000“ jellegére e lap kiadóhivatalába kéretnek. :: :: ::

**UNIÓ JÉGGYÁR
ZOMBORBAN.**

Házhoz szállít **naponta** - bármily mennyiségben -

kristály tiszta

MŰJEGET

mm. 2 korona árban.

25-4 **Az Unió jéggyár.**

Hirdetés.

Alulírott értesitem a n. é. közönséget, hogy fogászati rendelőmet új lakásomba **Szent György-tér 2. sz. I. emeletre** (a városi gyógyszerár mellett) helyeztem át.

Ugyanott nagy fogtechnikai laboratóriumot is berendeztem, úgy hogy sürgős darabok **még aznap** elkészíttetnek.

Dr. Lukits Miroslav,
száj- és fogspeciálista.

60-10

Bács-Bodrog vármegye közigazgatási bizottságától.

2751. sz. kbiz. 1914.

Hirdetés.

Bács-Bodrog vármegye közigazgatási bizottsága részéről ezennel közhírvé tétetik, hogy a Kereskedelemügyi m. kir. Miniszter ur Zenta r. t. város kérelme folytán Zenta városban az „Árpád“-utca szabályozása céljaira szükséges Piszár Vince-féle ingatlan megszerzésére 37178 I. A. 914. sz. a. május 19-én kelt rendeletével a kisajátítási eljárást elrendelte és felhívta a vármegye közigazgatási bizottságot, hogy a kisajátítási eljárást az 1881. XLI. t. c. 33., 40. §§-ai értelmében tartsa meg.

Az Árpád-utca szabályozása céljára a kisajátítási terv és összeírás szerint a következő terület lesz kisajátítandó:

Piszár Vince Zenta 192. hrsz. 3693. tlyszkvi sz. ingatlana.

A kisajátítási eljárás foganatosítására az 1881. XLI. t. c. rendelkezései értelmében kiküldött bizottság a helyszíni tárgyalást Zenta r. t. városháza tanácstermében **1914. évi június hó 20-ik (szombat) napján d. e. 9 órakor** fogja megkezdeni.

Miről a kisajátítást szenvedő érdekeltek oly figyelmeztetéssel értesitem, hogy a vonatkozó kisajátítási terv és összeírás Zenta város városházánál a hivatalos órák alatt 1914. június hó 5-étől, 1914. június hó 19-éig bezárólag terjedő 15 napon át közszemlére kitétetik és hogy a tárgyalásnál jogában áll tulajdonosnak a kisajátítási terv ellen és minden telekkönyvi érdekeltek a felajánlott ár ellen felszólalni és kifogását jegyzőkönyvbe vétetni.

Ennek elmulasztása azon jogi következménnyel jár, hogy a nem nyilatkozókra nézve:

a) a hirdetésnél a kisajátítási terv;

b) a szabályszerűen teljesített egyéni

értesítésnél pedig úgy a kisajátítási terv, mint a felajánlott ár végleg megállapítottnak és általa elfogadottnak tekintetik.

A megjelenés elmulasztása miatt igazolásnak helye nincs.

A kitűzött tárgyaláson mindenképp az érdekeltek Zenta r. t. város tanácsának ezután sorrend szerint az érdekeltek észrevételei és kérelmei vétetnek tárgyalás alá.

A kiküldött bizottság a kisajátítási terv megállapítása felett akkor is érdemileg fog határozni, ha az érdekeltek nem jelen meg.

Kelt Zomborban, 1914. június 2.

3-3

Főispán,
mint a kbiz. elnök helyett
SCULTÉTY FERENCZ,
alispán.

**A HAZAI CIPŐIPAR TERÉN
ELSŐ HELYEN ÁLLNAK
A VILÁGHIRŰ**

Turul CIPŐK

**TURUL CIPŐGYÁR R.T.
A MONARKIA LEGNAGYOBB
CIPŐGYÁRA.**

**ZOMBOR,
KOSSUTH LAJOS-U. 22.**

**130 SAJÁT FIÓKÜZLET.
1200 MUNKÁS ÉS ALKALMAZOTT.**

**DIPLOM D'HONEUR-TURIN 1911.
20 000 PÁR HETIGYÁRTÁS.**

Cikk 286 Chevreau fűzőcipő . . . K 10-
287 Chevreau Goodyear . . . K 12-50
6085 Chevreau Goodyear
 la minőség . . . K 16-
Cikk 92 Box fűzőcipő . . . K 10-50
80 1/2 Chevreau fűzőcipő . . . K 11-
6085 Box fűzőcipő American
 Style . . . K 12-50
110 Chevreau Goodyear . . . K 16-
Cikk 406K Chevreau gombos-
 félcipő . . . K 9-
488 Chevreau Goodyear K 11-50
418 Chevreau Goodyear
 la minőség . . . K 14-
Cikk 402 Chevreau félcipő . . . K 9-
401 Chevreau Goodyear K 12-
428 Barna Chevreau
 Goodyear . . . K 18-
Cikk 349 Chevreau gomboscipő K 11-
346 Barna Chevreau,
 Goodyear . . . K 12-
Cikk 398 Chevreau Goodyear K 14-50
1556 Lakk asztvethőttel K 16-50

HASZNÁLT NATIONAL ELLENŐRZŐ PÉNZTÁR

csupán 3 éves, teljesen
hibátlan és csakis üzlet-
átadás miatt azonnal
eladó!

Érdeklődéseket a kiadó-
hivatal „CASSA” jelige
alatt továbbítja hozzám.

3-2

Házeladás !!

Sziváci-ut 24. számú ház,
mely jelenleg is koresma,
más üzletnek is alkalmas
sarokház szabadkézből eladó.
Bővebb felvilágosítás kap-
ható Koháry-u. 10. sz. a.

3-1

Alkalmi vétel!!!

Az „Elefánt” szállodában
több száz pár 2-3-szor
használt evőeszköz tuca-
tonként 3 K-ért eladó.

Az Elefánt szálloda bérlője.

JOHANN MARIA FARINA GEGENÜBER DEM RUDOLFSPLATZ.

Ezen cég kiváló gyárt-
mányai az egyedül
valódi * - * * * *
kőlniviz, kőlniviz-szappan és puder minden jobb drogériá-
ban, illatszer és gyógy-
szertárban kaphatók.

Ügyeljünk a pontos címre: **JOHANN MARIA FARINA** Gegenüber
dem Rudolfsplatz. Minden hasonlónevű utánzatot **utasítsunk vissza.**

Magyarországi képviselő: **Holozér Emil Zoltán**, Budapest, VIII.